

Goldkøerne kalkes til inden kælving

Hedegaard har stor erfaring med at tildele goldkøerne calcium og magnesium i goldperioden for at minimere risikoen for mælkefeber. Produktchef og produktkonsulent Per Larsen og Christopher Michelsen (tv) tager en snak med mælkeproducenterne Marianne Nørgaard Jensen og Christian Dalgaard (th) om deres gode erfaringer.

Det er imod al barnelærdom, siger produktchefen ved Hedegaard A/S. Alligevel oplever han stor succes med at kalke goldkøerne til i goldperioden. På Nygaard i Vendsyssel er man gået fra ni tilfælde af mælkefeber om året til nu ingen.

Selv dyrlægen var lidt betænkelig, da Marianne Nørgaard Jensen og Christian Dalgaard kom og sagde, at de ville kalke køerne til inden kælving på ejendommen Nygaard ved Hundeleve nær Hjørring.

- Vi havde omkring ni køer hvert eneste år, som fik mælkefeber, og flere af dem kom rigtig langt ned og måtte behandles flere gange. Samtidig havde vi et ønske om at få køerne bedre i gang efter kælving og generelt få dem til at holde længere, fortæller Marianne Nørgaard Jensen, som sammen med sin mand Christian Dalgaard overtog hendes barndomshjem i 2002 – i dag med 140 køer og to malkerobotter.

De har brugt »Hedegaard-modellen« i halvandet år. En model hvor man sænker CAB-værdien og giver goldkøerne en masse calcium og magnesium i goldperioden for at reducere risikoen for mælkefeber.

Køerne yder mere

For Hedegaard er det blevet fuldstændig naturligt, at køerne skal have store mængder calcium og magnesium i goldperioden. De har kørt med modellen i flere år med stor succes. De få, som ikke har kunnet få det til at virke, har i høj grad skyldtes, at de ikke har givet den anbefalede mængde, eller fordi der ikke har været en mineralanalyse på grovfoderet.

- Hvis ikke man har en mineralanalyse af sit grovfoder er det lidt ligesom at spille med blind makker, fortæller Per Larsen, som ofte optimere goldrationen til over 100 gram calcium pr. ko pr. dag og måske 70-80 gram magnesium pr. ko pr dag.

En mængde der i fleres øre lyder næsten vanvittigt.

- Hvis vi kun bruger den viden, vi har fra lærebøgerne, kommer vi aldrig videre. Med de høje ydelser, vi har i dag, hvor nogle golder kører ned, som står med 45-50 liter mælk, står vi i en fuldstændig ny situation. Og det kan godt være, at det har fungeret fint at sænke kalciumniveauet i foderrationen tidligere for at få koen til at tære af knoglerne og derved forebygge mælkefeber, men med de ydelser, vi ser nu, har koen ikke længere noget at tære af, da reserverne er tømte, og så er det, vi ser problemerne, fortæller Per Larsen, som er produktchef ved Hedegaard.

Ingen hokuspokus

Besætningen i Vendsyssel var klar over, at vejen mod en bedre holdbarhed blandt andet var at få køerne bedre igennem goldperioden og de første kritiske uger.

- Vi var egentlig ret sikre på, at det med at kalke køerne til ville have en effekt, da vi hørte om det på et fodermøde hos Hedegaard. Derfor overvejede vi heller ikke andre løsninger. Man kan købe så meget hokuspokus. Det her er kun calcium og magnesium, og jeg har det rigtig godt med at vide, hvad vi putter i køerne. Samtidig er det her en forebyggende behandling og ikke hokuspokus, hvor man egentlig bare dæmper symptomerne, fortæller Marianne Nørgaard Jensen.

3 kroner pr. ko pr. dag

Goldkøerne får en god goldko-mineralblanding, AgroMin Gold 3000. Her ud over får de AgroMin KSM og magnesiumsulfat. Og det er især KSM, som har en gavnlig effekt mod at forebygge mælkefeber, da den indeholder calcium, magnesium og klor.

- Det hele koster cirka 3 kroner pr. ko pr. dag, siger Per Larsen. Man kan også få en mineralblanding, hvor kalciummet er tilsat, så man slipper for at dosere to forskellige produkter.

Goldkøerne får samme foderration som de malkende køer. Eneste forskel er, at kraftfoderet er taget ud, og i stedet er der tilsat halm i goldkorationen.

Køerne holder bedre

På Nygaard har man, siden man begyndte at kalke køerne til for halvandet år siden, ikke haft et eneste tilfælde af mælkefeber. Man oplever heller ikke en begyndende ketose, som også før blev set jævnligt.

- Vi oplever, at køerne starter bedre op. Det er en forsikring, der virker, og vi ser ikke noget dyk i ydelsen, forklarer Christian Dalgaard.

Resultaterne viser også, at køerne i gennemsnit har malket i 3,1 år de seneste 12 måneder mod 2,8 år de seneste 24 måneder. Det betyder, at livsydelsen pr. ko er steget fra 32.049 til 35.814 kilo EKM, og køernes levealder er steget fra 4,8 til 5 år. Samtidig er udsætterprocenten faldet fra 36,1 til 33,4 i samme periode.

Ydelsen nærmer sig stille og roligt 12.000 kilo EKM.

Goldperioden

Per Larsen oplever, at goldperioden er vigtigere end nogensinde før. Tidligere malkede køerne ikke så meget, og ofte faldt ydelsen betragteligt frem mod goldning. Det betød, at koen kunne øge sin vægt og samtidigt »genopbygge« skelettet, hvis der var tæret af calciumreserverne.

- Men i dag malker køerne ofte så meget, at de kun har goldperioden til at bygge skelettet op, og hvordan skal de kunne gøre det, hvis de ikke har noget at bygge af, spørger Per Larsen, som derfor mener det giver god mening at kalke køerne til i goldperioden, så de ikke kommer i underskud og går ned med mælkefeber.

- Samtidig starter de ny laktation med skelettet helt fyldt op til cirka en procent af deres kropsvægt, som så er til rådighed, hvis de får behov for at mobilisere calcium fra skelettet i løbet af laktationen.

Holdbarhed på Nygaard

En af sideeffekterne af, at køerne ikke længere går ned med mælkefeber, er, at de kommer bedre i gang, holder længere og bliver ældre.

Seneste 12 mdr. - Seneste 24 mdr.

Antal malkeår pr. ko (år)	3,1	2,8
Livsydelse i alt pr. ko (kg EKM)	35.814	32.049
Gns livsydelse pr. malkeår (kg EKM)	11.686	11.415
Levealder kører (år)	5,0	4,8
Livsydelse pr. levedag (kg EKM)	19,4	18,3

- Man kan købe så meget hokuspokus. Det her er kun calcium og magnesium, og jeg har det rigtig godt med at vide, hvad vi putter i kørerne

Marianne Nørgaard Jensen, mælkeproducent